

Trends en risico's in de bouw

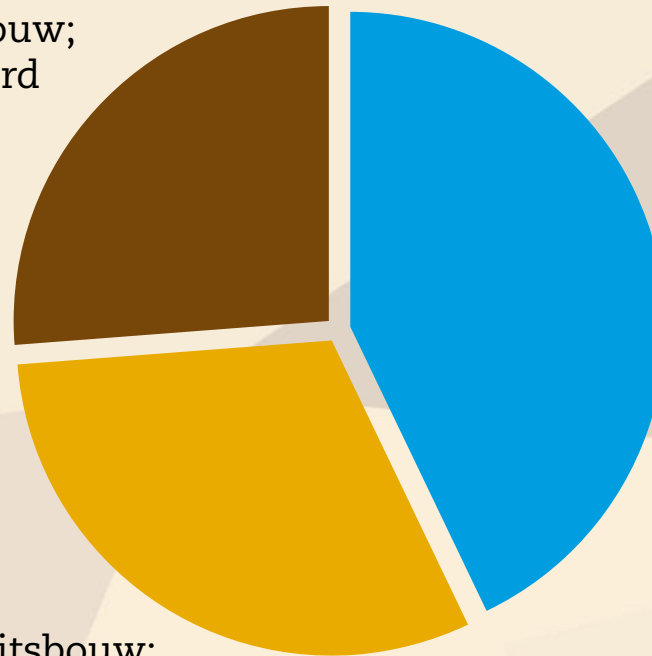
Taco van Hoek
Directeur

Drie vragen

- Wat zijn de belangrijkste karakteristieken van de bouw?
- Welke type risico's zijn er te onderscheiden?
- Waarmee kunt u helpen?

Totale bouwproductie: € 60 miljard per jaar

Grond-, water-
en wegebouw;
€ 15 miljard

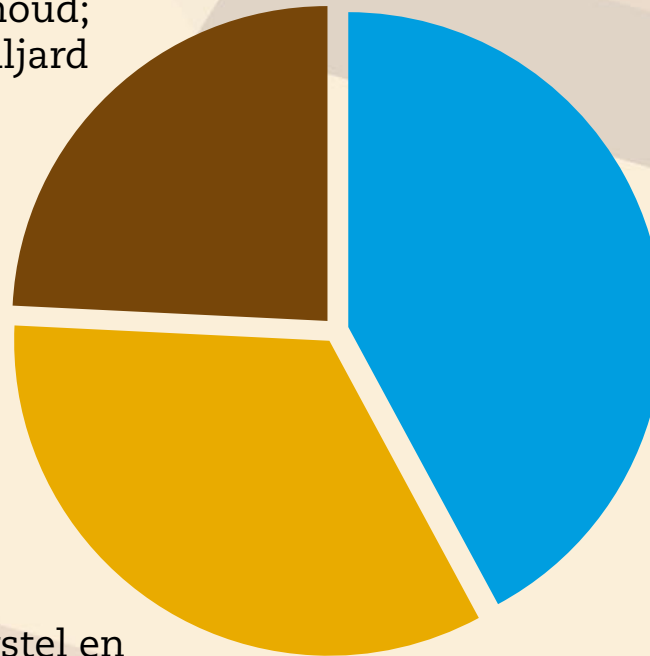

Woningbouw;
€ 25 miljard

Utiliteitsbouw;
€ 18 miljard

Samenstelling B&U-productie

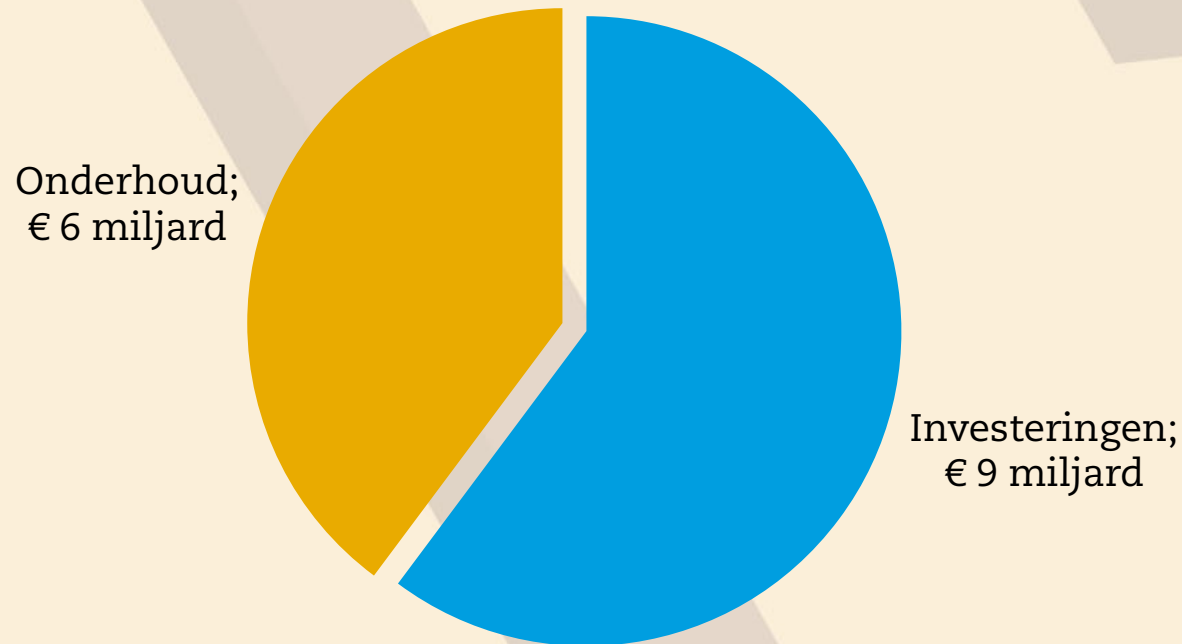
Onderhoud;
€ 10 miljard

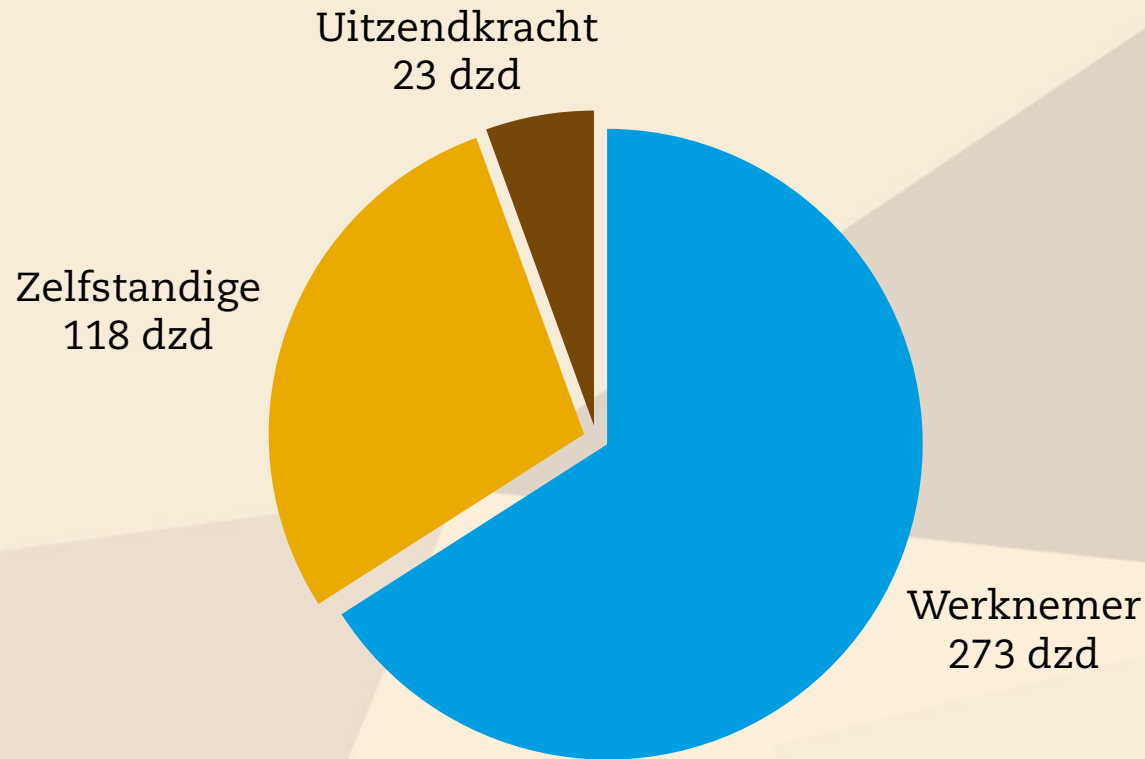
Nieuwbouw;
€ 18 miljard

Herstel en
verbouw;
€ 15 miljard

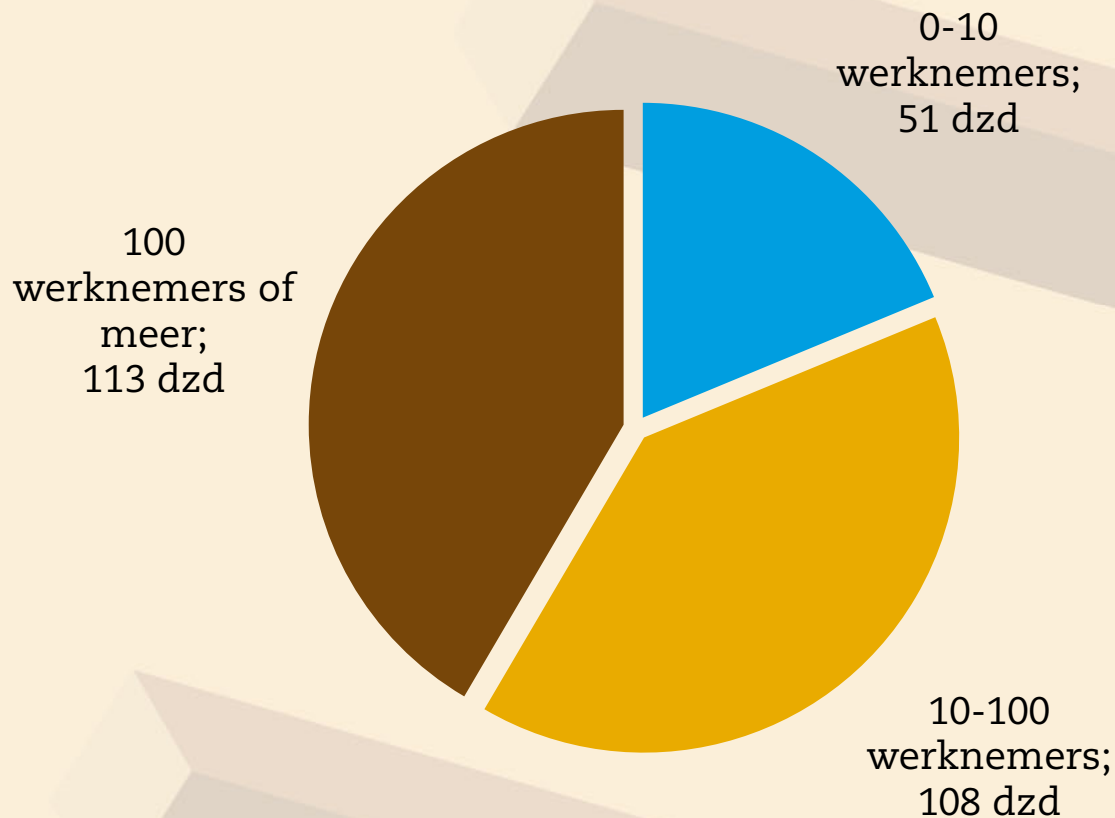
Samenstelling gww-productie

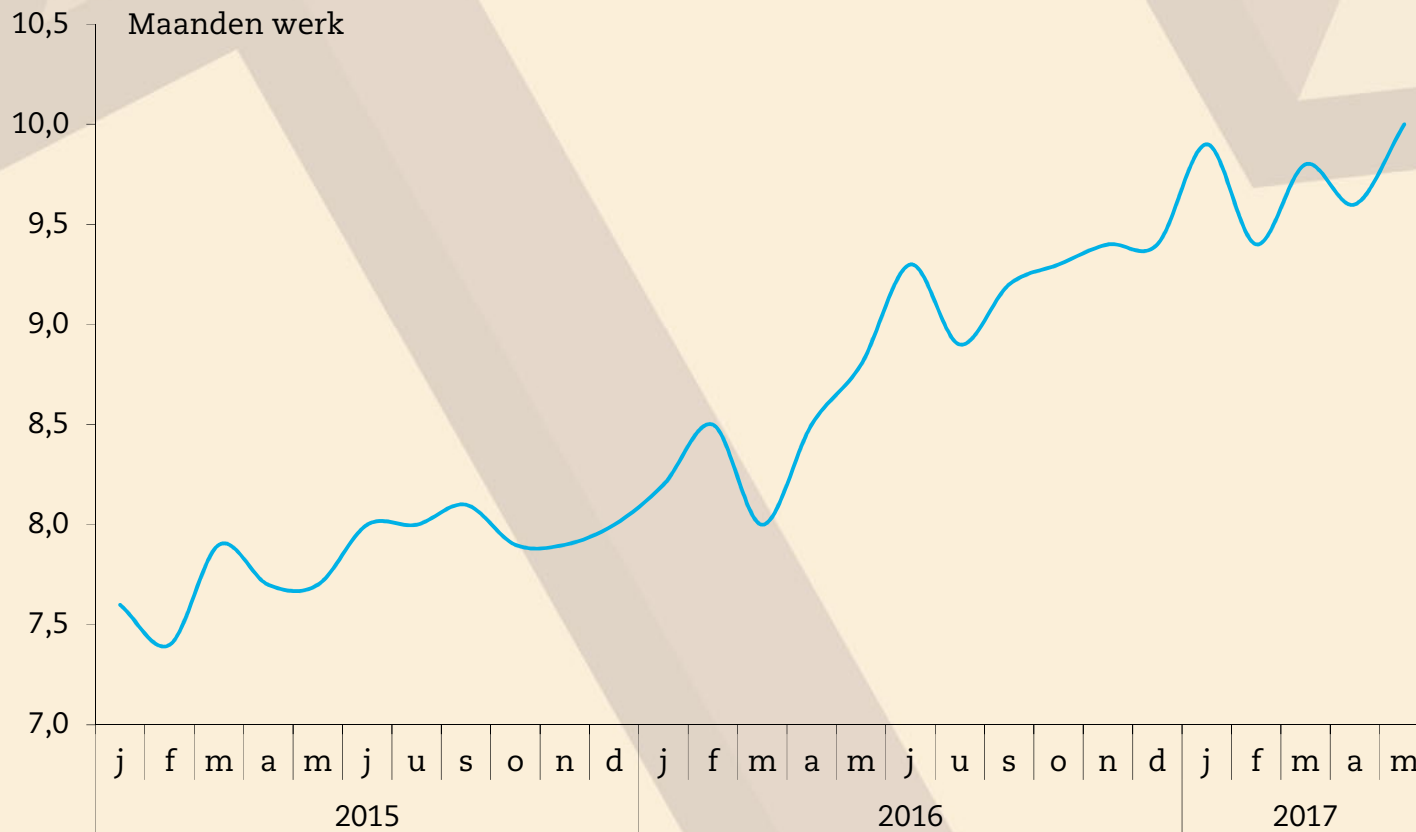
Werkgelegenheid: 415.000 arbeidsjaren

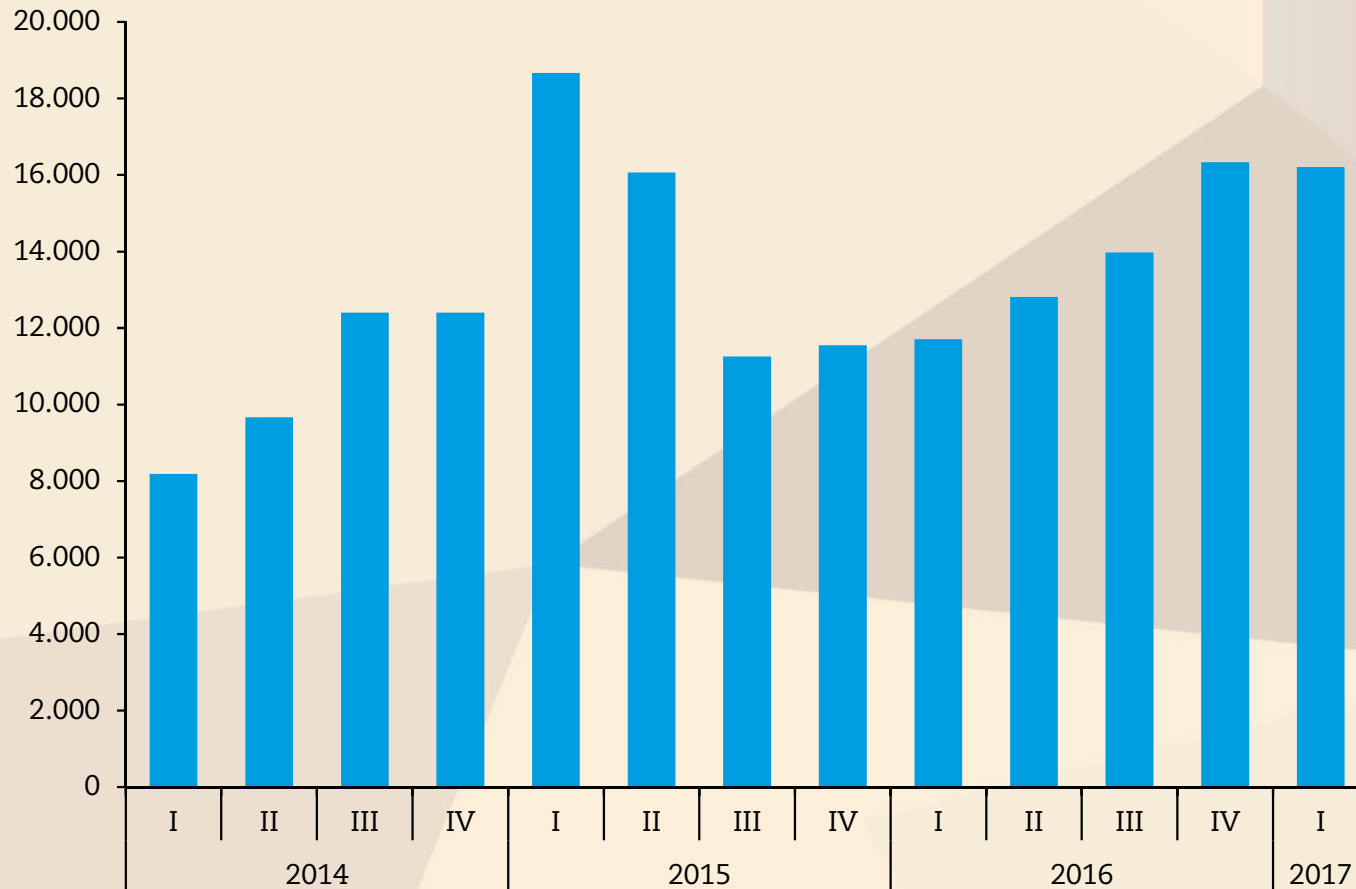
Werkgelegenheid naar grootteklasse

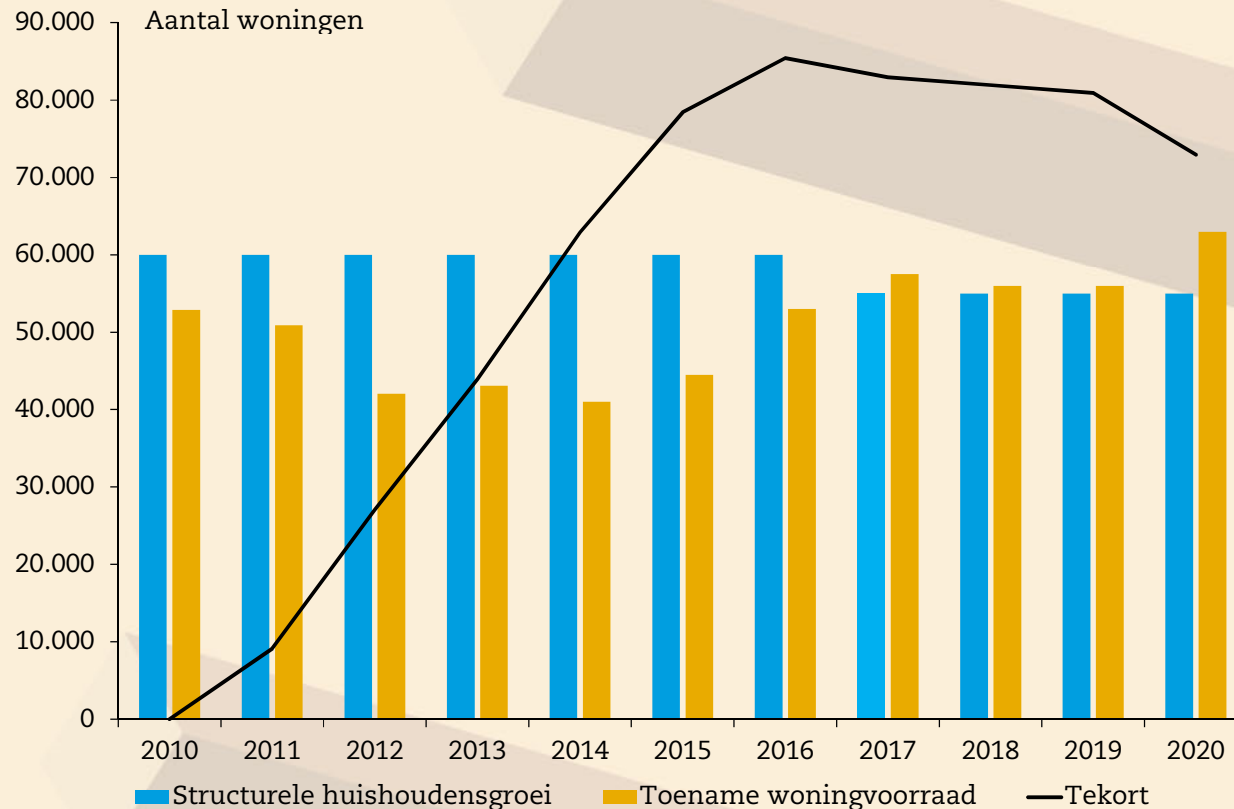
Orderportefeuille woningbouw

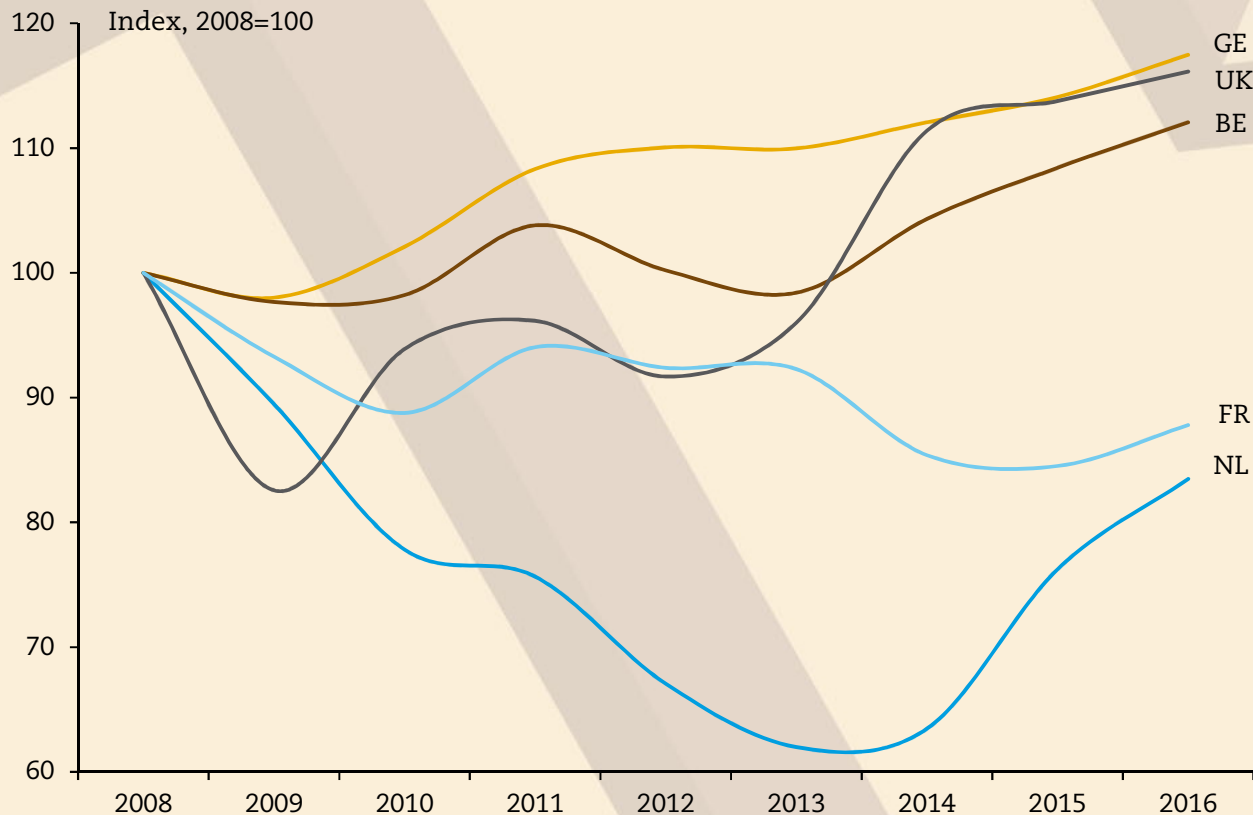
Vergunningen nieuwe woningen

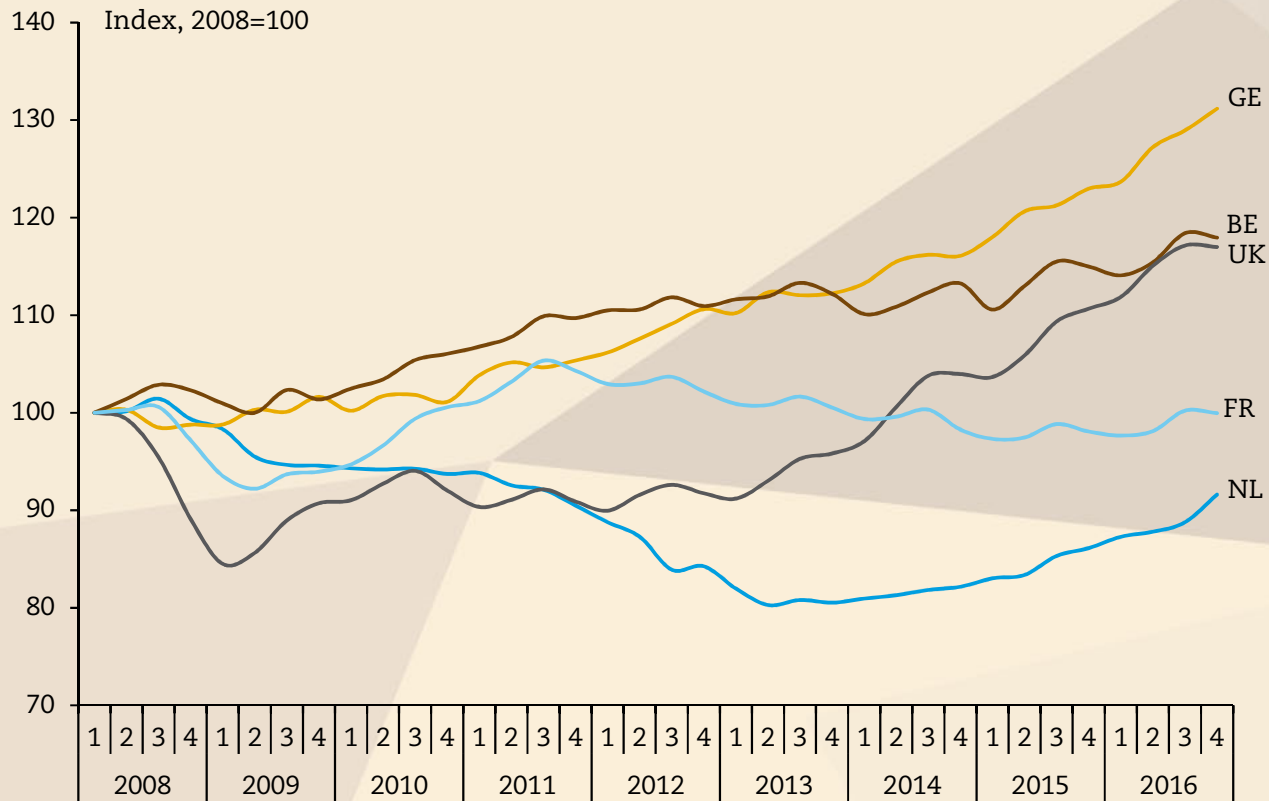
Structurele huishoudensgroei en toename woningvoorraad

Langdurige terugval woningbouw-investeringen in Nederland

Afwijkende huizenprijsontwikkeling in Nederland

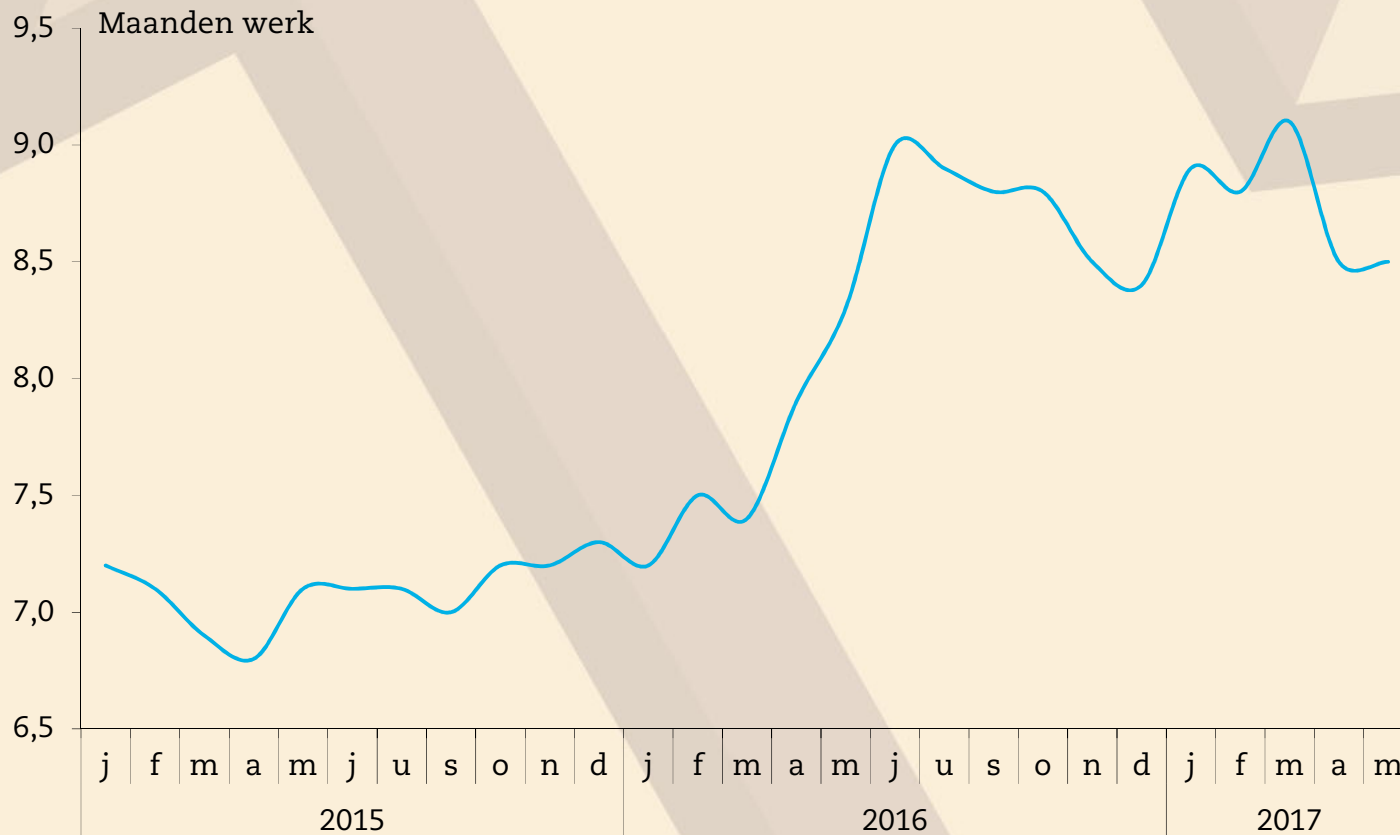

Bron: Eurostat

Productie woningbouw

	2016	2016	2017	2018	2022
	Mld €	Volumemutatie in %			
Nieuwbouw	10,5	12	7	7	2½
Herstel en verbouw	8,5	27	7	3½	0
Onderhoud	6,1	3	1½	1	1
Totaal	25,1	14	5½	4½	1½

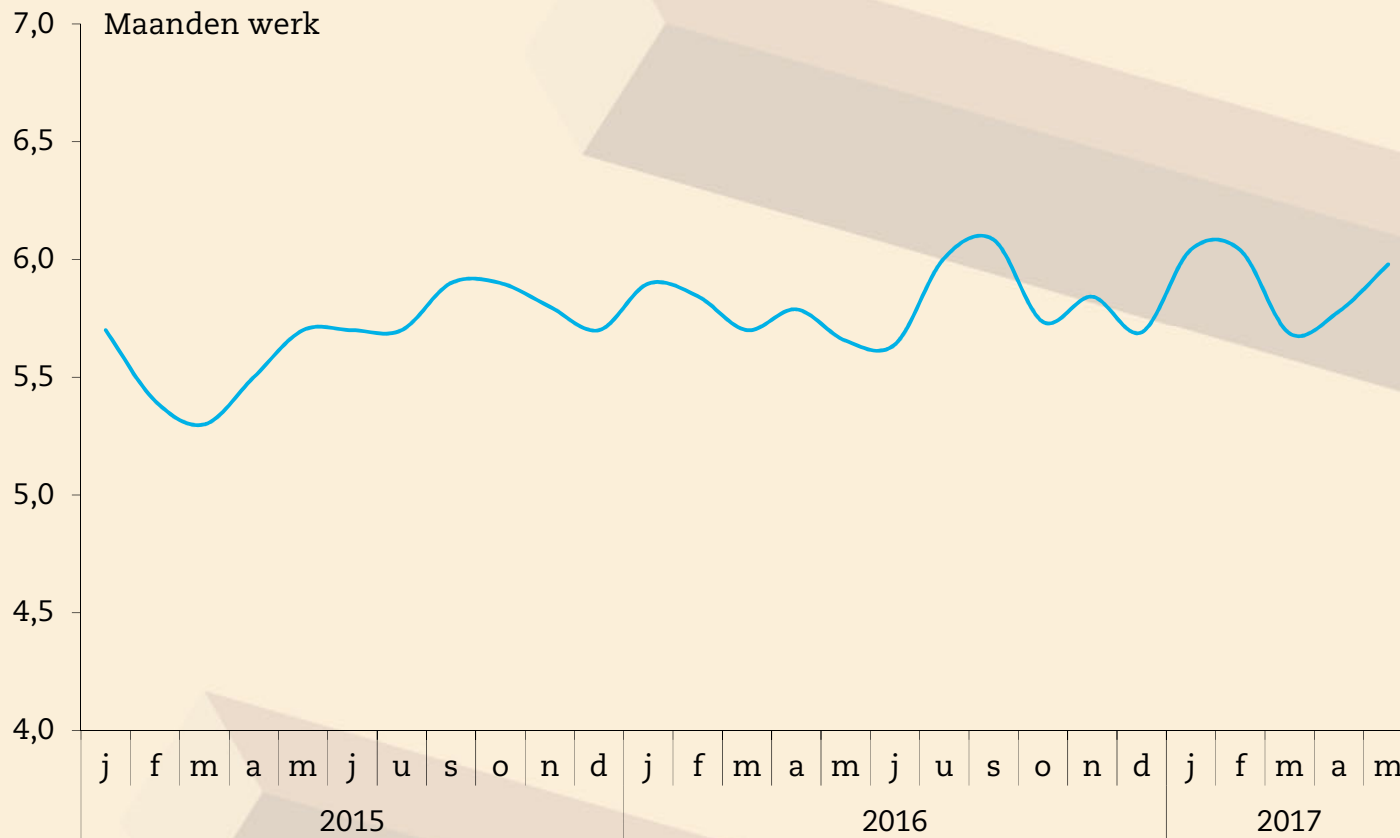
Orderportefeuille utiliteitsbouw

Productie utiliteitsbouw

	2016	2016	2017	2018	2022
	Mld €	Volumemutatie in %			
Nieuwbouw	7,7	-2½	6½	5½	3½
Herstel en verbouw	6,1	7½	3	2½	3
Onderhoud	4,3	9	4½	3	2½
Totaal	18,1	3½	5	4	3

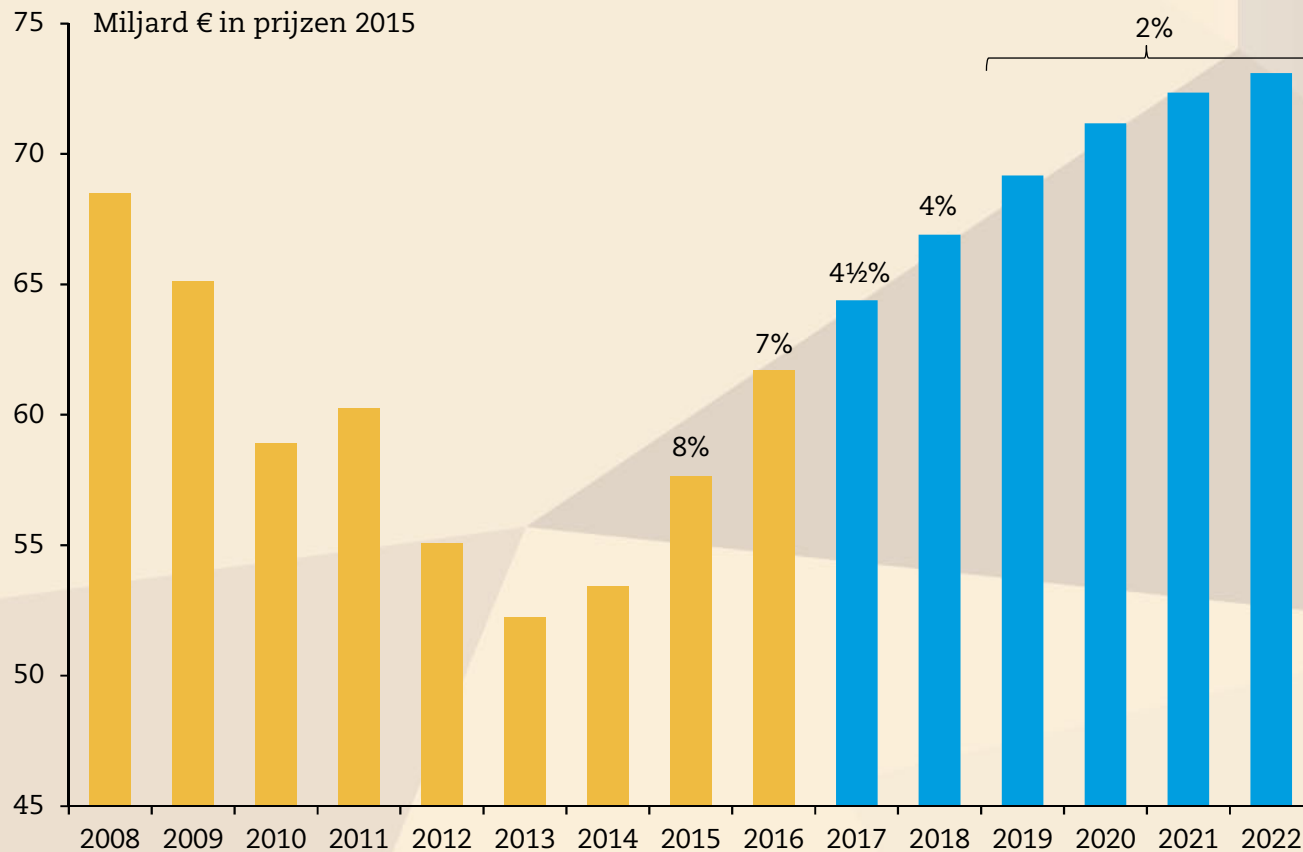
Orderportefeuilles gww

Productie grond-, water- en wegenbouw

	2016	2016	2017	2018	2022
	Mld €	Volumemutatie in %			
Nieuwbouw / herstel	9,3	2	1½	3½	3
Onderhoud	6,1	½	1½	3	1½
Totaal	15,4	1½	1½	3	2½

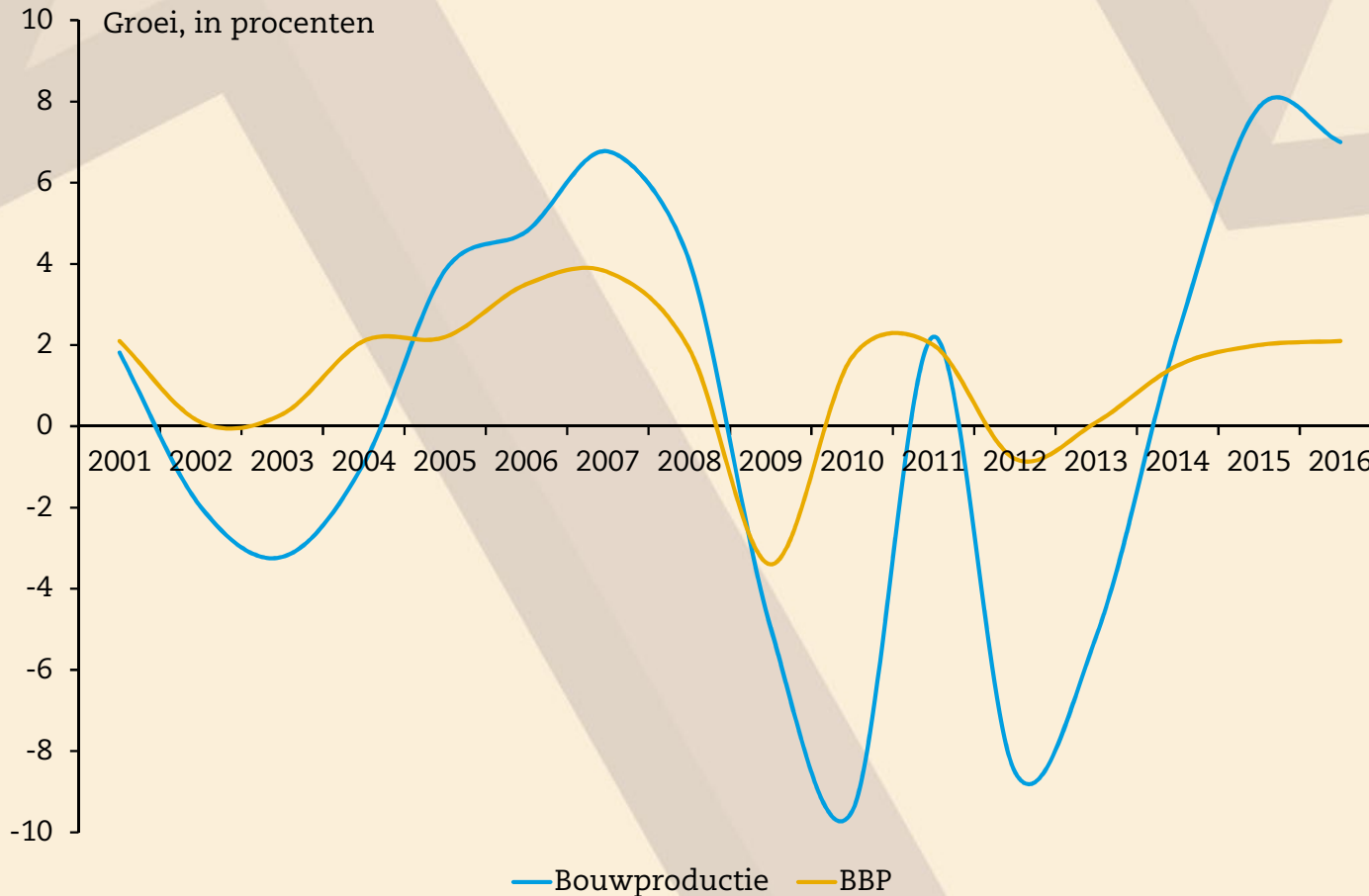
Bouwproductie 2008-2022

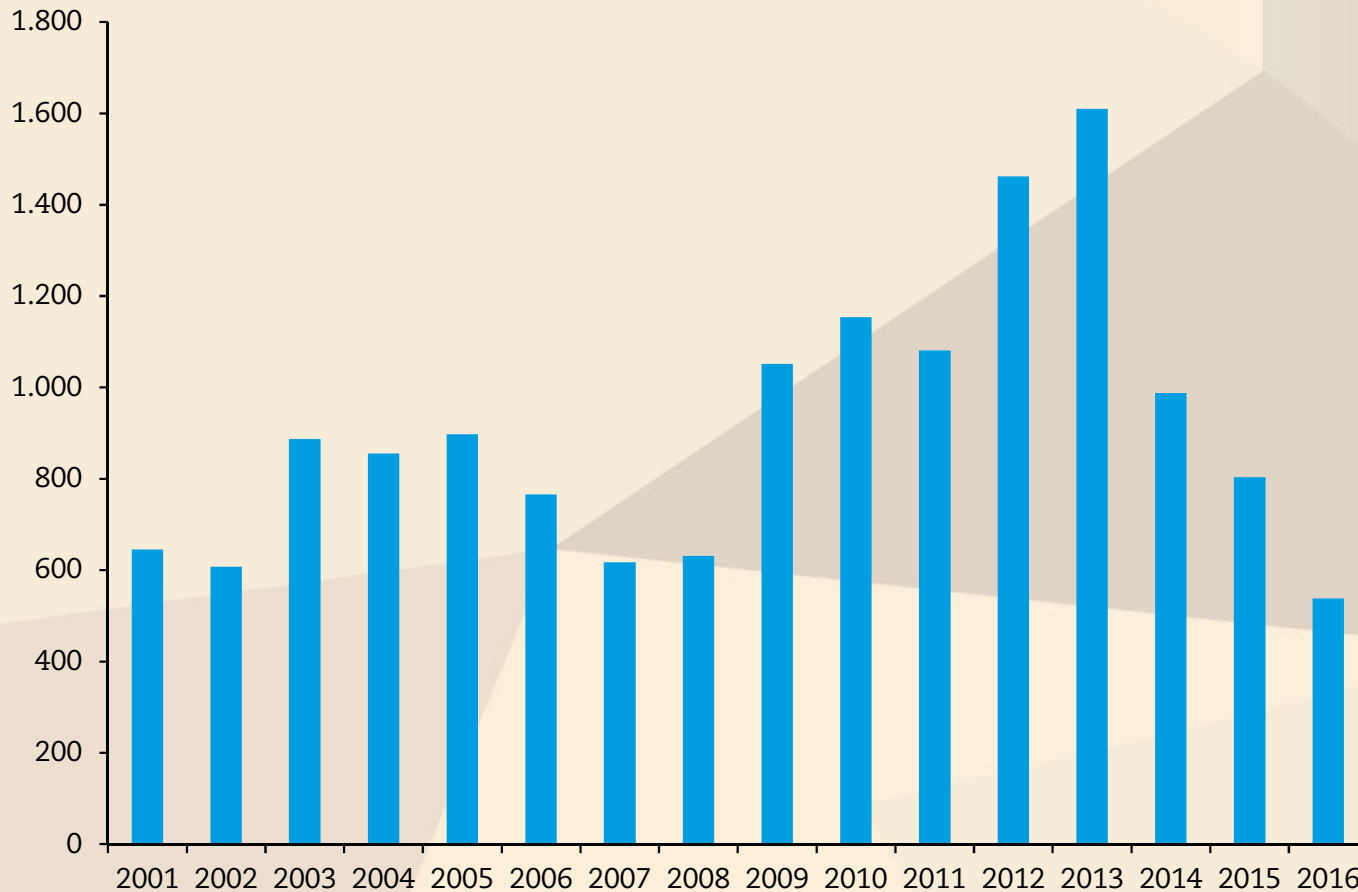
Werkgelegenheid in de bouw

	2008	2015	2016	2017	2018	2022
	<i>Duizend arbeidsjaren</i>					
Werknemers	364	273	273	283	294	310
Zelfstandigen	97	112	118	125	130	139
Uitzend/detachering	20	21	23	23	23	21
Totaal	481	406	414	431	447	470

Bouwproductie en BBP-groei

Faillissementen

Risicofactoren in de bouw

- **Debiteurenrisico: en aansprakelijkheid:** lange ketens, hoofd- en onderaannemers. Belangrijke Informatiekosten en faalkosten.
- **Kostenrisico:** vaste aanneemsommen, tussentijdse kostenstijgingen
- **Afzetrisico:** terugvallende omzet, vast personeel, algemene kosten :
- **Omgevingsrisico:** vergunningen, hinderaspecten, regelgeving, procedures

Risico's in de bouw: trends

- **Meer markttransparantie:** kansen om je te onderscheiden, maar ook meer risico
- **Hogere kwaliteitseisen:** minder hindertolerantie, meer aansprakelijkheid: biedt kansen met opnieuw meer risico
- **Meer regie vanuit de bouw:** design & construct, integrale/innovatieve contracten bieden duidelijke kansen voor het realiseren van meer toegevoegde waarde, maar risico's nemen ook duidelijk toe

Waar kunt u mee helpen?

- Bouw wordt uitdagender, maar ook duidelijk risicovoller
- Goede risico-inventarisaties worden dan steeds belangrijk
- U kunt adviseren over het proces en de inrichting van het risicobeheer
- U kunt adviseren over de instrumenten van risicobeheer
- Inzicht in de risico's van de projectenportefeuille: nog veel te winnen
- Uiteindelijk: u heeft inzicht nodig om te kunnen oordelen en u kunt adviseren om de bedrijfsvoering op het terrein van risicomanagement te verbeteren